

sund, et tedda selle modo peâle seâda, kuidâ riisti-
rahwa wâgge teame ollewad. On temma ka emma
rahwa parrema õppetuse eest murrelikult heolt kande-
mas, issiârranis nende eest, kes maddala seisuse inni-
mised on, ja rânga âbbausso orjuse ja temma raske-
õle al ohkarad: agga saab se âssi paljogi aega wôitma,
ja mõnda wastust nende usso ja usso õppetuse polest
leidma; sest seepse ongi, mis neid pimmeduses ja
tummaluses heiab: kui sedda polleks, juba siis Tüt-
gid jo ammuksli harritud ja targemad ollekîd.

Nemmad on Mahometi usku. Sesamma Ma-
homet, üks walleprohvet, toudis 622 aastat pârrast
Kristuse tullemist Arabia-maal õppetama. Kulutas,
et ta Jummalast lâkkitud, keige mailmale õiget us-
so õppetust jaggama, ja õiget usku maa peâl kindlaks
tajama. Ütles Mohest ja Jesust ennese eelkäijad ol-
lewad, kes Jummalast kûl lâkkitud, ja temma wai-
must juhhatus, mõnda head õppetand ja kulutand;
agga, et nende õppetus, kui ettervalmistamise sanna,
polik aesi osnud, ja Jummal tedda, Mahometi, et
aeg tâis samud, emma armo neu járele ülesârras-
tand; temmale emma waimu jagganud, et temma
use ja õppetus üks ja ainus maa peâl piiddi ollema;

ning et Jummal tedda omma kôigelâhhemaks teentiks
nimmetand, ja keigesutemaks prehwetiks tõstnud; ja
temmale kâsku andnud, teik, kes tedda ei tahha us-
kuda, mõega ja tullega ârrahukkata, et Jummala-riit,
mis üks ja ainus usklikubest kogutud, Mahometi
ja temma järgmiste perrisekse maisma etsani piiddi jáma.

Langes siis rahvast keigilt poolt temma jure kollo,
kellega kui wâggew föddija ja sure wâe wallitseja,
keigerikkamad Asia-maad ja wallad ennese alla wôitis;
neid riisus ja rõvis. Sedda hirmsat hukkamise töed
ütles ennaest, kui Jummala lâhhem tener ja keigesu-
tem prohvet, Jummala kâsso peâle teggewad.

Lâks siis temma usk ja õppetus peagi laiali, ja
on pool-Asia-, teik Egiptuse- ja muist Ahvrika-ma-
sedda ommaks wôtnud, ning on ka Vennerigis, Krim-
mas, Kasani ja Drenburgi Lubbernemangudes, ja ma-
jal paljogi Mahometi uesulisi. Drenburgi linnaas pe-
takse mele wallituse fulloga Suurekoli, kuhu need
õppima lâhhewad, kes nende usso õppetajaks igatse-
wad sada; nendasammoti, kuidâ meiegi noored mehhed
Tartu Surekoli peâl õppimas kârvad.

On sesamma Mahomet ka ühhe sure ramatu fit-
jutand, mis temma usklikute läes pühhaks kirjaks,